

การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการปลูกข้าวไร่

2. ภาคใต้

PRELIMINARY SURVEY ON UPLAND RICE CULTIVATION :

II. SOUTHERN REGION OF THAILAND

สง่า ดวงรัตน์	จันทนา สรสิริ	ลาวัลย์ นิยมวิทย์	สุชาวดี นาคะทัต
นงเยาว์ อุนยะวงค์	พุดนา กมลรัตนกุล	นิตา สายน้ำทิพย์	พัชนี กำเหนิดรัตน์
ศรีอุไร กุศลธรรม	สมร อ็อกเวชะ	ประยงค์ แสงไพโรจน์	กิจจา สุวุฒโท
ประวิทย์ เคียงผล	ประวิทย์ จันทร์อุทัย ¹	พงษ์ศักดิ์ เทพอรัญญ ¹	อับดุลเลาะ เจ๊ะมู ¹
อำนวยการ ไซยเพชร ¹	ประเสริฐ สุระกุล ¹	อรพรรณ ริเริ่มสุนทร ¹	จาร์ ไซยแขวง ²
ชูชัย รักษ์จินดา ²	วิฑูรย์ กาญจนอุดม ²	สุเมธ แซ่หลิม ²	สุเทพ ชนะไชย ²
กิตติ วิวัฒน์สวัสดิ์ตินนท์			

ฝ่ายวิเคราะห์ทางสถิติ

กองแผนงานและวิชาการ

บทคัดย่อ

ได้ทำการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการปลูกข้าวไร่ ของ ปี 2525 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวางแผนงานเพื่อพัฒนาการปลูกข้าวไร่ทางภาคใต้ โดยใช้แบบสอบถาม 8 จังหวัด ได้แก่ ระนอง พังงา กระบี่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และนราธิวาส ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบ Multi-stage Sampling โดยกำหนด จำนวนจังหวัด อำเภอและหมู่บ้าน ที่จะสำรวจ {Purposive Sampling} แต่ละหมู่บ้าน สุ่มตัวอย่าง 5 ครัวเรือน โดยวิธี Simple Random Sampling รวมจำนวนทั้งหมด 589 ครัวเรือน สรุไปได้ว่า มีสมาชิกเฉลี่ย ครัวเรือนละ 6 คน มี เนื้อที่ปลูกข้าวเฉลี่ย 6 ไร่ ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของแปลงปลูก ที่ตั้งแปลงอยู่ในหมู่เดียวกันกับที่อยู่ อาศัยสภาพพื้นที่ปลูกเป็นที่ราบทั่วไปและเป็นเนิน ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย ร้อยละ 70 ปลูกข้าวเป็นพืชแซมยาง เตรียมแปลงปลูกโดยการถางป่าด้วยจอบแล้วเผาและไถนยางเก่า ปลูกข้าวโดยใช้ไม้แทงสักเป็นหลุม แล้วหยอดประมาณหลุมละ 6-10 เมล็ด ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวประมาณ 4 กิโลกรัม/ไร่ โดยใช้ระยะปลูกต่าง ๆ กัน ตั้งแต่ 15-80 เซนติเมตร ช่วงเวลาการปลูกอยู่ในเดือนพฤษภาคม-กันยายน เก็บเกี่ยวในช่วงเดือนกันยายน-

¹ สถานีทดลองข้าว

² สถานีทดลองยาง

กุมภาพันธ์ ประมาณร้อยละ 10 ใส่ปุ๋ย ข้าวโดยใช้ปุ๋ยเคมีร้อยละ 90 ปุ๋ยคอกร้อยละ 10 การใช้ปุ๋ยเคมีส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยสูตร 16-20-0 ครั้งเดียวก่อนปลูก โดยใช้คลุกกับเมล็ด อัตราข้าวตั้งแต่ 2-10 กิโลกรัมต่อปุ๋ย 1 กิโลกรัม หรือใส่หลังปลูก อัตราตั้งแต่ 0.4-25 กิโลกรัมต่อไร่ สำหรับปุ๋ยคอกส่วนใหญ่ใช้ขี้ค่างควาคลุกเมล็ดก่อนปลูก ร้อยละ 79 มีเนื้อที่เสียหาย ซึ่งส่วนใหญ่ไม่เกิน 1 ไร่ สาเหตุเนื่องจากนกร้อยละ 20 เนื่องจากวัชพืชร้อยละ 19 เนื่องจากแมลงร้อยละ 19 เนื่องจากหนูร้อยละ 14 เนื่องจากโรคร้อยละ 9 เนื่องจากฝนแล้งและเนื่องจากสัตว์อื่น ๆ ร้อยละ 8 ที่เท่า ๆ กัน สำหรับการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวมีการใช้สารเคมีในการป้องกันโรคและแมลงร้อยละ 41 ในการกำจัดร้อยละ 44 แมลงที่มีราย งานมาก ได้แก่ แมลงสี หนอนกอ ตักแตน โรค ได้แก่ โรคไหม้ โรคขอบใบแห้ง วัชพืชส่วนใหญ่ ไม่มีการป้องกันแต่จะกำจัดโดยร้อยละ 50 ใช้วิธีตายและถอนหญ้าในช่วง 15-60 วัน หลังปลูกและใช้สารเคมีร้อยละ 7 วัชพืชที่มีราย งานมาก ได้แก่ หญ้าคา หญ้าตีนกา ไมยราบ หญ้าลูกเห็บ ร้อยละ 98 ปลูกข้าวเจ้าเพื่อการบริโภค ได้ผลผลิตเฉลี่ย 20 ถัง/ไร่ ร้อยละ 2 มีข้าวเพียงพอต่อการ บริโภคตลอดปี ร้อยละ 20 แก้ปัญหาข้าวไม่พอบริโภค โดยการปลูกข้าวนาสวน นอกนั้นซื้อข้าว สารเพิ่มเติมประมาณ 500 กิโลกรัม/ครัวเรือน/ปี ร้อยละ 79 คัดเลือกรวงไว้ทำพันธุ์ต่อไป คิดเป็น ร้อยละ 2 ของผลผลิต แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ส่วนใหญ่ได้จากเพื่อนบ้านในตำบลเดียวกัน ในการสำรวจครั้งนี้มีรายงานเรื่องพันธุ์ทั้งหมด 145 พันธุ์ เป็นพันธุ์ข้าวหอมประมาณร้อยละ 20 ทั้งนี้ พบว่ามีพันธุ์ข้าวที่รัฐบาลแนะนำให้ปลูกอยู่ 4 พันธุ์ คือ ดอกพยอม หอมมะลิ กุ้งเมืองหลวง และ กข 7